

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ БАНКОМ ПРОЦЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Чеберяк Діана Сергіївна

Науковий керівник к.е.н., доцент Запорожець С.В.

**Черкаський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет
банківської справи»**

Кредитні відносини, що виникають між банками та економічними суб'єктами є багатогранними щодо їх організації. Комплексний підхід до формування процентної політики відіграє важливу роль у налагодженні взаємовигідних кредитних відносин. Процентна політика є елементом управління банківською діяльністю. Банк формує процентну політику, яка здатна забезпечити йому отримання необхідного рівня прибутку і є привабливою для клієнтів. Але, за умов економічної і політичної нестабільності в країні, банки стикаються зі значними труднощами у формуванні і реалізації ефективної процентної політики.

Питання процентної політики є одним з найактуальніших на сучасному етапі розвитку економічних відносин, оскільки, зважаючи на нестабільність валютного курсу та облікової ставки НБУ, вітчизняні банківські установи повинні розробляти найоптимальнішу процентну політику. Вивчення динаміки руху процентних ставок показує, що процентна політика виступає одним з важливих і непростих механізмів в регулюванні ощадної та інвестиційної політики банку.

Банки самостійно визначають рівень процентних ставок, враховуючи вплив цілого ряду чинників: співвідношення попиту і пропозиції на фінансових ринках, державне регулювання рівня процентних ставок, термін і розмір наданих (залучених) коштів, ступінь ризику, конкуренцію в банківській сфері, темпи інфляції, прибутковість банку, тип банку, його розмір та інші [4].

За своїм економічним змістом процентна політика банківських установ являє собою сукупність заходів в області процентних ставок по залученню і розміщенню грошових коштів з метою забезпечення рентабельності і ліквідності банківської установи. Процентна політика конкретного банку служить для забезпечення максимальної рентабельності в існуючих умовах, тобто вона повинна бути спрямована на максимізацію операційних доходів та мінімізацію операційних витрат.

Тому банківська установа зобов'язана забезпечити досягнення належного рівня рентабельності не тільки в короткостроковому, але в довгостроковому аспекті. Тому, далекоглядні банки прагнуть не тільки до максимізації якомога більшої кількості прибутків, а й до створення і розширення кола постійних клієнтів, надаючи допомогу у зміцненні економічного становища, і розвитку її ділової активності. На сьогодні не

всі банки розглядають максимізацію рентабельності як єдину ціль організації своєї діяльності. Тому, процентну політику банку загалом можна визначити як стратегію і тактику банку в області регулювання процентних ставок, спрямованих на забезпечення ліквідності, рентабельності і розвиток операцій банку [0].

На процентну політику впливають зовнішні та внутрішні фактори. До зовнішніх можна віднести стан кредитного ринку, характер державного регулювання діяльності банків, включаючи оподаткування. До внутрішніх відносять оцінку банком ступеня ризику кредиту, вид кредиту, термін користування кредитом, ціль кредиту, розмір позики.

При визначенні параметрів процентної політики банків неолбхідною є розробка ефективного механізму мінімізації процентного ризику за позичковими операціями. Порівняно з банківськими установами розвинутих країн, в Україні банками надається недостатньо уваги проблемі мінімізації процентних ризиків. Процентна політика фінансової установи повинна передбачати різні шляхи та можливості мінімізації процентного ризику, що у майбутньому може бути використано банківськими установами як напрям удосконалення організації кредитних операцій[2].

Таким чином, процентна ставка є одним із важливих інструментів, який, презентує практичну сторону реалізації інтересів банку як кредитора з одного боку, і банку як позичальника –з іншого. Це викликає необхідність формування процентної політики банків з врахуванням її складових елементів, методів ціноутворення за кредитами, управління процентним ризиком[3]. Наразі підвищення ефективності діяльності банку є надзвичайно важливим.

Подальші дослідження в даному напрямі мають сприяти підвищенню ефективності процентної політики банків шляхом: проведення ефективної маркетингової і процентної політики, що дозволить забезпечити зростання групи активів, які приносять процентний дохід; управління ризиком процентних ставок, тобто досягнення цільового рівня чистої процентної маржі, спреду, чистого процентного доходу, прогнозування руху процентних ставок, використання засобів хеджування; формування відсоткової політики банку на ринку банківських ресурсів з урахуванням можливостей прибуткового їх розміщення в активи банку; стимулювання відсотковою політикою більш активного залучення тимчасово вільних коштів населення у банківський оборот; використання інструментарію процентної політики банку для підвищення стабільності і ліквідності банківської установи; розробка рекомендацій щодо кількісної та якісної оцінки процентних ризиків та методів прогнозування динаміки процентних ставок НБУ і їх впливу на обсяги активно-пасивних операцій банків.

Список використаних джерел:

1. Банківська справа: науково-практичне видання. – 2007, лютий.

- №1(73). - К.: Товариство „Знання” України, 2007.

2. Жигилій О. О. Роль та значення процентної політики в забезпеченні ефективного функціонування банківської системи України / О. О. Жигилій, В. Ю. Подчесова // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць УБС НБУ. – 2011. - №2 (11) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://fkd.org.ua/archive_2\(11\)2011_rus.html](http://fkd.org.ua/archive_2(11)2011_rus.html)

3. Кухарук Н. С. Сутність та призначення процентної політики банку / Н. С. Кухарук, Г. Г. Чмерук // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Fkd/2011_1/part2/29.pdf.

4. Череп А.В., Андросова О.Ф. Банківські операції: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2008. – 410 с.